

KV 02

ANNA

KOMNENA

Paměti
byzantské
princezny

ODEON

PRAHA 1996

nosti. Godefroi ho zahrnul výčitkami a řekl: „Ty který jsi odešel ze své země jako král s velkým bohatstvím a vojskem, ses z vysokého postavení ponížil do postavení otroka. Teď ještě přicházíš se stejnou radou ke mně, jako by to byl bůhvíjaký hrdinský čin.“ Na to mu Hugo odpověděl: „Měli jsme zůstat doma ve své zemi a neměli jsme odcházet do ciziny. Ale když už jsme přišli až sem a neobejdeme se bez císařovy pomoci, povede se nám zle, nebudeme-li poslušni jeho slov.“ Hugo odešel s nepořízenou. Císař se dozvěděl, že se blíží i ostatní hrabata, proto poslal vybrané velitele s jejich oddíly a přikázal jim, aby přemluvili nebo třeba i donutili Godefroie překročit úžinu. Jakmile je Latinové zpozorovali, neváhali ani okamžik, nezeptali se ani, co chtějí, a hned se pustili do boje. Došlo k prudké bitvě a na obou stranách padl značný počet bojovníků. Všichni císařovi bojovníci, kteří se příliš odvážně vrhali do boje, utrhli rány. Ale protože císařští bojovali statečněji, Latinové ustoupili.

9.11.

11 Godefroi se brzy musel podrobit císařově vůli. Dostavil se k císaři a složil požadovanou přísahu, že totiž všechna města, země a pevnosti, které obsadí a které dříve patřily byzantské říši, předá veliteli, jehož k němu pošle císař. Když složil tuto přísahu, obdržel od císaře slušnou částku peněz, stal se císařovým hostem a spolustolovníkem, po bohaté hostině se pak přeplavil přes úžinu a utábořil se u města Pelekanon. Císař vydal rozkaz zajistit Latinům bohaté zásoby.

X Po Godefroiovi dorazil hrabě Raul s patnácti tisíci rytíři a pěšáky. Utábořil se se svými hrabaty na břehu Propontidy u takzvaného Patriarchova kláštera, ostatní vojsko tábořilo na území, které se táhlo až k Sostheniu. Raul se choval stejně jako Godefroi, odkládal přechod přes Propontidu a očekával příchod dalších hrabat. Císař myslel na budoucnost a jejich příchodu se obával, proto se snažil silou i přesvědčováním urychlit Raulův odchod. Povolal k sobě Opa (byl to urozený muž,

kteří vynikal vojenskou zkušeností) a poslal jej s dalšími urozenými muži po pevnině k Raulovi, kterého měl přimět k odchodu. Když Opos viděl, že Raul se nechce podřídit císařovu příkazu a že navíc mluví o císařovi drze, ozbrojil své vojsko a postavil je do bojového šiku. Snad chtěl barbara zastrašit a tím způsobem jej přimět, aby se přeplavil na druhou stranu Propontidy. Ale Raul zaujal rychleji, než to mohu vylíčit, s Kelty bojové postavení a s takovou chutí, jako se lev vrhá na velkou kořist, se pustil do prudkého boje s Opem.

2 Tu dorazil po moři Pegasios, který měl Kelty přepravit na druhou stranu Propontidy. Když viděl pozemní bitvu a těžký útok Keltů proti římskému vojsku, vylodil se a zaútočil na Kelty ze zadu. V té bitvě padlo mnoho lidí a většina bojovníků utrhla nějaké zranění. Ti, kteří bitvu přežili, požádali, aby je přepravili na druhou stranu. Císař, velmi chytrý člověk, uvážil, že by nebylo vhodné, aby se Raulovy oddíly spojily s Godefroiovým vojskem. Mohly by mu říci o všem, co se stalo, a poštvat je proti němu. Proto Raulovy vojáky na jejich žádost ochotně naložil na plavidla a vypravil je po moři k Spasitelovu hrobu. Vždyť přece o to výslovně žádali. Poslal rovněž k očekávaným hrabatům posly s přátelským vzkazem, který v nich měl vzbudit dobrou naději. Po svém příchodu také ochotně plnili všechny příkazy.

3 Tolik stačí říci o hraběti Raulovi. Za ním přicházelo další nespočetné a smíšené množství lidí, sebrané téměř ze všech keltských zemí. Jako velitelé byli v jejich čele králové, vévodové, hrabata a dokonce i biskupové. Císař, který dovedl odhadnout příští vývoj a učinit vždy prospěšné rozhodnutí, jim vysílal vstřícné posly, kteří je přátelsky vítali laskavými slovy. Vydal také rozkaz, aby pověřené lidé poskytovali Keltům dostatečné zásoby, jen ať nenajdou žádnou záminku k stížnosti. Tak Keltové přitáhli k hlavnímu městu. Jejich počet bychom mohli srovnat s nebeskými hvězdami nebo se zrnky písku na mořském břehu. Bylo jich „tolik, co zjara je listí a květů“, jak

10.3

10.4 čteme u Homéra. Ti všichni spěchali ke Konstantinopoli.
4 Ráda bych uvedla jména velitelů, ale nemohu. Slova mi vážnou v hrdle, nedokážu ta barbarská jména pro jejich nelibozvučnost vyslovit a je jich také příliš mnoho. Proč bych se také měla pokoušet vypočítávat jména tolika lidí, když už i pohled na ně vzbuzoval nelibost současníků. Když přišli do hlavního města, přikázal císař, aby se jejich vojsko rozmístilo v oblasti mezi klášterem Kosmidion a Hierem.

10.5 5 Svým křikem u nich neudržovalo kázeň jen devět hlasatelů jako kdysi v řeckém vojsku, ale provázel je velký počet statečných ozbrojenců, kteří je přesvědčovali, aby se řídili císařovými rozkazy. Císař si přál, aby složili tutéž přísahu jako Godefroi. Zval k sobě každého zvlášť, s každým promlouval v soukromí a projevoval mu své přání. Ti ochotnější mu měli posloužit jako prostředníci u tvrdohlavějších mužů. Nikdo však císaře neposlechl a všichni čekali na Bohemundův příchod. Tisícerym způsobem předkládali neustále další požadavky, ale císař snadno zaujímal stanovisko k jejich námitkám a tvrdošjně na ně naléhal, až je přiměl, aby složili tutéž přísahu jako Godefroi, kterého povolal z Pelekana přes moře jako svědka přísahy.

10.6 6 Když se všichni shromáždili a když se dostavil i Godefroi, složila všechna hrabata přísahu. Jeden z šlechticů měl tu drzost, že si sedl na císařský trůn. Císař to snesl beze slova, protože už si dlouho byl vědom zpupnosti Latinů. Hrabě Balduin však přistoupil k šlechtici, vzal ho za ruku a s výčitkami jej od tamtud odvedl: „Něco takového jsi neměl dělat, zvláště když jsi císařovi složil vazalský slib. Byzantští císařové nejsou zvyklí na to, aby jejich poddaní v jejich přítomnosti seděli. Ti, kdo se stali vazaly jeho císařského Veličenstva, musejí zachovávat zvyky jeho země.“ Šlechtic nato Balduinovi nic neřekl, podíval se zle směrem k císaři a svým jazykem zamumlal: „Podívejte se na toho venkovského balíka, sám si tu sedí, zatímco před ním stojí takoví velitelé.“

10.7

7 Císaři neušel pohyb Latinových rtů. Zavolal k sobě jednoho z tlumočnicků z latiny a zeptal se ho na význam Latinových slov. Když uslyšel, co Latin zamumlal, neřekl mu pro tu chvíli nic, ale také na to nezapomněl. Když se Latinové přišli s císařem rozloučit, zavolal k sobě onoho pyšného a drzého muže a zeptal se ho na jeho jméno, i na to, odkud pochází a z jakého je rodu. Latin odpověděl: „Jsem čistokrevný Frank urozeného původu. Jedno vím. Na jednom z rozcestí mého kraje stojí kostel postavený v dávné době. Sem může přijít každý, kdo chce svést souboj, zde žádá o boží pomoc, zatímco čeká na svého soupeře. I já jsem dlouho nečinně čekal na tomto rozcestí na toho, kdo by se chtěl pustit se mnou do boje, ale člověk tak odvážný se neukázal.“ Císař ho vyslechl a odpověděl mu: „Jestli jsi tenkrát nenašel příležitost k boji, ačkoli jsi ji vyhledával, nastává teď pro tebe čas, kdy budeš moci bojovat do sytosti. Doporučuji ti, aby ses nestavěl ani na konec šiku, ani do jeho čela; zůstávej raději v jeho středu. Já totiž mám starou zkušenost a vím, jak se musí bojovat s Turky.“ Císař nedával takové rady jen tomuto muži. Také ostatní upozorňoval na všechny situace, s nimiž se mohli při svém tažení setkat, radil jim, aby se nepouštěli do bezhlavého pronásledování barbarů, dopřeje-li jim Bůh vítězství, aby tak neupadli do léčky a nenašli v ní smrt.

XI Mé líčení se zatím týkalo jen Godefroie, Raula a jejich doprovodu. Mezitím Bohemund dorazil s ostatními hrabaty do města Apros. Byl si vědom, že není vznešeného původu a že pro nedostatek prostředků nemohl postavit ani silné vojsko, proto chtěl získat císařovu náklonnost a přitom skrýt své skutečné záměry. Jel tedy napřed s malou družinou deseti Keltů a spěchal do hlavního města. Císař už dlouho znal jeho lstivost, jeho zákeřnou a prohnanou povahu, proto s ním chtěl promluvit, dříve než dorazí všechna ostatní hrabata, vyslechnout jeho názory a přesvědčit jej, aby se přepravil přes moře